

Boj u Splitska vrata, Listopad '91

Prema G. Stjepan Bernardić – Kula napisu, Odjel za podvodna djelovanja Hrvatske ratne mornarice u Domovinskom ratu, Zagreb, 1996. godine, stranica 25¹:

Mine su iz skladišta Tatinje u Pločama prebačene 8. listopada do Mimica, 10. listopada prebačene su ribaricom do Pučišća na Braču, odakle su prevezene do Milne. Jedanesti listopada u noći ribaricom ih je položio Mate Jakšić – Čumeta zajedno s bračkom jedinicom obalne obrane, koju je vodio Luka Dragičević. Mine su položene koćom Jere Lukšića “Ribal”. Dopunsko polaganje druge dvije mine izvršio je Ivo Šore, svojom brodicom “Mali porat”.

Ovi podaci, navedeni suhoparno i šturo ne oslikavaju pravo stanje stvari. Taj put i dugo kasnije, ova postrojba, a posebno Mate Jakšić – Čumeta, prosto su plijenili svojim elanom, marljivošću i sposobnošću. Ništa njima nije trebalo dva puta govoriti, sve su odmah razumijeli i uvijek su imali dodatnih varijanti za svaku situaciju. Ove mine su položene ispred brodova jugomornarice, najbliži brod nije bio udaljen niti 300 metara, a naši su novodokazani mineri za vrijeme objave pomorske blockade, pribrani i hladni, obavili ovaj složeni i zahtjevan posao.

Nastavno na temu.

Nakon što je JRM brodovlje izvršilo neuspješan napad na Split i okolne otoke, mista 14 do 16.11.'91, morali su se povući u sigurne vode, prema Visu. Znali su ili nisu znali kako su Splitska vrata zapriječena minama, te su bili prisiljeni ploviti dužim putem, priko Sućurja, punte otoka Hvara, Pelješca, Korčule. Na tom putu su ih dočekali topnici Pelješca i Korčule.

Naime Dragovoljci otoka Brača su već prije 14. listopada Splitska vrata zapriječili s podvodnim minama, koje su se mogle aktivirati daljinskim putem. Kako im nikada nije neko JRM plovilo “lipo” naišlo, položene mine su ostale trajno neiskorištene. Po prestanku opasnosti od JRM-a, mine su pod budnim okom Mate Jakšića – Čumete, oprezno i trajno uklonjene.

U vrijeme patroliranja JRM brodovlja, taktičke grupu “Kaštela” Bračani su ih vrebali nevelikim torpedom i maljutkama. Veliko zadovoljstvo bi im prigrlilo pogodak VPBR-31 SPLIT mini torpedom ili s dvi maljutke koje su imali. Za gađanje maljutkama, već su imali

preporučene ciljne mete. Mini torpeda na daljinsko upravljanje koje su imali je bilo promjera nekih 200 – 250 mm i dužine 1200 – 1400 mm. 14. listopada naoružano torpeda su uputili prema VPBR-31 SPLIT. Osigurač se još čuva kao suvenir. Uslijed uzburkanog mora torpeda se uskoro izgubio iz vida. Tako su Bračani svi nesretni otišli u kafić, nesretni što su izgubili torpeda. U svom manevriranju, lutanju torpeda i PČ-176 Mukos su se susreli, te je Mukos odnio deblji kraj. Odmah sutradan rano g. Medvešek Ivo – Ico i g. Zoran Marinelić su pošli uzet u tegalj svog Mukosa, ali Šoltani su bili brži, te su se vratili praznih ruku.

Gore navedeno su verificirali direktni izvršitelji, 8. siječnja 2024..

Dragovoljci Brača, njih 81, su se bili dobro organizirali i naoružali još od kolovoza '91.

Također su 15. listopada '91 oborili i tri aviona JRZ-a.

Pogledaj OTB Brač.

Literatura:

1. Prema G. Stjepan Bernardić – Kula napisu, Odjel za podvodna djelovanja Hrvatske ratne mornarice u Domovinskom ratu, Zagreb, 1996. godine, stranica 25.